

Ramasetter Róbert
UDAPBEST
Részlet 2. II. 8.

KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

Egész évre	1050
Félévre	550
Negyedévre	290
Egy hónapra	10
Az előfizetési ára „Buda” című folyóirattal együtt hav-ként 10 lejjele drágább	
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	ek 60
Egy szám	2

1926 november 19 Péntek

Új-Keletváros * IX. évfolyam * 250. szám

5687 Kiszlév 13

Ereszkedett huron

Ha még nem is teljes likvidálását, de mindenesetre tisztulását jelenti a magyar kurzusnak az a tény, hogy Bethlen István miniszterelnök első választói propaganda-beszédében magyát a numerus klauzuz kérdése képezte. Tudjuk, hogy ez a beszéd sem eléggé őszinte, sem eléggé bátor nem volt, de viszont azt is tudunk kell, hogy egy ilyen tónusban tartott beszéd a két év előtti Magyarországon fajvédőtüntetések és a kurzus korifeuszának veszedelmes felundulását vonta volna maga után. Mindenesetre idők jele, hogy a numerus klauzuz kérdésétől ma már nyíltan beszélni kell Magyarországon és a keresztény tömegek előtt is igazolni kell ennek a körépkori törvénynek fentartását. Két év előtt még a fajvédelem jelszava dominálta ezt a kérdést, ma már közönséges gazdasági kérdéssé devalválódott, amelyet azért kell fentartani, hogy a zsidó negytedek és a zsidó tehetőség életerejével szemben meg lehessen védelmezni a leszegényedett keresztény társadalmi rétegek érdekeit.

Bizonyos, hogy ez az új jelző, bár a kifejezés tekintetében finomabb és elviselhetőbb is, mint a fajvédelem jelszava, lényegében époly hamis és époly illogikus, mint az utóbbi. Illogikus, hamis azért, mert a gazdag zsidó rétegek számára percig sem jelentett problémát a numerus klauzuz, viszont Magyarországon is époly, mint mindenütt, az anyagilag bizonytalan és gyenge zsidó tömegek vannak tulajdonban, akiknek életlehetőségei és kilátásai legalább is olyan sivárak, mint a szegény keresztény középosztályéi.

Ezért találó és helyes Rassay Károlynak az a megállapítása, hogy Bethlennek a numerus klauzuz megszüntetésére vonatkozó ígéretei választási fogásnak tekinthetők. És mégis ennek ellenére Bethlen kijelentéseit a magyarországi zsidóság számára kedvezőnek kell tekintenünk, talán éppen azért, mert ezek a kijelentések hipokrizisből erednek. Ez a hipokrizis ugyanis azt jelenti, hogy Magyarországon már a hivatalos politika is koncessziókra kényszerül és *ereszkedett huron* kénytelen beszélni egy törvényről, amelyet pár évvel ezelőtt még kategorikusan erőszakolt rá az ország demokratikus közvéleményére. Azt jelenti, hogy az eddig minden erkölcsi igazolás nélkül érvényben lévő törvény ma már igazolásra szorul a magyar belpolitikának egyik legégetőbb problémája lett. Ha Bethlen és a kurzus mögött még homoly tömegek állnának, ha a keresztény társadalom egysegesen állana a numerus klauzuz intézménye mögött, akkor Bethlen nem tartaná szükségesnek ezt az igazolást; akkor — ismerve az ő diplomatikus és realitásokra beállított gondolkodásmódját — szót sem ejtene erről a kérdéssel, egyszerűen kikapcsolná a politikai kérdések komplexumából.

De így: Bethlen beszélni kényszerül, kezdetes szavakat fogart meg szájában, szinte fuvózik, ahelyett, hogy dörgedelmesen megvédelmezné a kurzus álláspontját. Bizonyára lesznek — talán legtöbben éppen a magyarországi zsidók között — akik a fuvolszavokra elértékegyednek majd és vaksáikkal Bethlent fogják támogatni. Ennek az elértékegyedésnek máris megvannak a szimptomái, mert a magyar politika fordulópontjának beigérése egy mindenesideig intranszigenz demokrata politikust is Bethlen táborába vonzott, nem kisebb egyéniség személyesen, mint Ugron Gábor.

E pillanatban nem lehet megítélni, hogy a kedélyek feszültségének ez a felengedése háros-e, vagy háros-e a magyar demokratikus küzdelmek számára. Az igazi demokracia harcossáinak mindenesetre illő megtartaniok azt a jól bevált szkepszist, amelyet eddig fentartottak Bethlen

István politikájával szemben. A politikai páfordulásokkal szemben mindig jogosult egy jóadag gyanskvés, különösen a jelen esetben, amikor a demokratikus változást az a Bethlen igéri be, aki még pár évvel ezelőtt a keresztény kurzus politika legintranszigenzebb hívének vallotta magát.

Jóllehet a politika az exigenciák tudománya, mégis szokatlan dolog az, hogy a tegnap még farkasnak bizonyult politikus ma a bárány szelidségében jelentkezzen a kérje a maga számára a szelid és jóindulatú emberek bizalmát.

Bethlen beszéde a józan és komoly demokratikus elemeket nem szabad, hogy elántsorítsa a kifizűzött céltól. A numerus klauzuz semmiféle gazdasági szemponttal nem védel-

mezhető. Vagy tartható elvileg s akkor ezt az elvet úgy erkölcsileg, mint gyakorlatilag igazolni kell, vagy tarthatatlan — s az igazság az hogy tarthatatlan — s akkor meg kell szüntetni, tekintet nélkül minden szociális adottságra.

Mert senki sem hihet egy olyan demokracia komolyságában, amely ha ámenstíleg is, fenn akar tartani egy olyan törvényt, amely az emberi jogegyenlőség alaptételeivel ellenkezik s egy jelentős kisebbség kulturális emberi jogait csapja arcul.

Csakis ezt a végső konkluziót vonhatjuk le Bethlen választói beszédéből, annak ellenére, hogy végeredményben örverdenünk kell, hogy Bethlen most már ereszkedett huron járja el politikai szimfóniáját.

Vasárnap lép életbe a halálbüntetés Olaszországban

Négy Mussolini-ellenes merénylet kerül tárgyalásra a jövő héten

(Róma, november 18. Az Új Kelet tudósítójától.) Az olasz szenátus jogügyi bizottsága tegnap délután egyhangúlag jóváhagyta a halálbüntetés bevezetéséről szóló törvényjavaslatot, amely holnap kerül a plénum elé. Kétségtelen, hogy a szenátus ratifikálja és vasárnap a hivatalos lapban kihirdetik a törvényt. A jövő hét elején megalkul a rendkívüli katonai törvényesek, amikor négy Mussolini elleni merénylet ügyében ítélkeznek. A törvényszék tagjait hadügyminiszter kivénstégera Mussolini maga nevezi ki. A hadügyi törvényszék kinsvezés után megjelenik a törvény végrehajtási utasítása, amely szerint a halálbüntetés agyonlövésse hajtható végre.

Meghalt Alexandru Constantinescu, a liberális párt alvezére

A kormány a nemzeti halottjának deklaráta Constantinescu Alexandru'. A volt földmívelésügyi miniszter utolsó órái

(Bucuresti-Bukarest, november 18. Az Új Kelet tudósítójától.) Constantinescu Alexandru volt földmívelésügyi miniszter ma reggel öt órakor meghalt. Együtt az utolsó pillanatban felesége, dr. Florescu és Manolescu Strunga álltak körül. A volt miniszter már három órák hajnalban éretni kezdte közeli halálát. Erőkezényen (bucuzott családjától, majd magához kérette a főúrját és azt a rendőrt, aki kapujában teljesített szolgálatot, valamint a családtagait és főúri is becsut vett. Ezután áhítatosan felvette a halotti szentiségeket, Balan erdélyi metropolitától. Reggel öt órakor fuldokolni kezdett, majd meggyugodott és nyugodtan szenderült el. Haláláról nyomban értesítették a liberális pártot. Bratianu Jonel meg hajnalban meghalt b rőtje és fegyvertársa hákására sietett s a halott utolsó akarata szerint felboncolta végrendeletét. Constantinescu két végrendeletet hagyott hátra.

Politikai végrendelete 1919-ban kelt és Manolescu-Ramniceanu törvényszéki előkötés van címezve. Ebben a végrendeletében kifejt politikai programját, tanácsokkal látja el a fiát és arra büszkélje, hogyha politikával akar foglalkozni, lépjen be a liberális pártba. Másik végrendeletében a vagyonáról intézkedik. Utalásos örökösévé fiát, Áta Constantinescut jelöli meg. Ennek a végrendeletnek a részletei még ismeretlenek.

Constantinescu halálának hírére Averescu és Goga tanácskozást tartottak és elhatározták, hogy a volt földmívelésügyi minisztert a nemzeti halottjának deklarálják. A parlament egyelőre fog tartani, amelyen Bratianu Vintila fogja elparentálni Constantinescut.

Constantinescu holttetését a Szentgyörgy-templomban ravatalozták fel és onnan fogják temetni szombaton a Belu-temetőbe. A gyász jelölül a földmívelésügyi, belügyminiszteriumi, a kamara és a szenátus épületeire felhúzták a fekete lobogót.

Constantinescu Caragiale utcai lakásán való-ságos búcsújárás volt, csaknem valamennyi pártvezérek elzarándokoltak, hogy kegyeletüket leróják.

Constantinescu Alexandru 1859-ben született, az egyetemet Párisban végezte. 1882-ben lépett politikai pályára, miot a liberális párt tagja. Ugyanebben az évben Bukarest polgármester-helyettesévé választották a fiatal politikust. 1895-ben választották meg először szenátorrá, 1901-ben képviselő lett és szóta megszakiítás nélkül tagja volt a parlamentnek. 1909-ben volt először miniszter, Bratianu Jonel kormányában a földmívelésügyi tárcát kapta. 1914-ben újból földmívelésügyi, majd 1916-ban a nemzeti kormányban belügyminisztere 1918-ban iparügyi miniszter lett. Végül 1922-ben a Bratianu kormány földmívelésügyi miniszter lett egészen 1926 márciusáig. Kiváló és rendkívül intelligens munkaező volt, aki elsőrendű szolgálatokat tett az országnak, a koronának és a liberális pártnak.

A volt földmívelésügyi minisztert az ország egyik leggazdagabb emberének tartották. Vagyonának méreteiről szinte fantasztikus legendák keltek szárnyra. A bukaresti lapok statisztikai táblázatai szerint Constantinescu közel 500 millió lej adót fizetett évente, de ha ez az enormis szám nem is fedi a valóságot, annyi bizonyos, hogy volt földmívelésügyi miniszter nábobja volt a náboboknak.

— Román Valér dr. kilépett a Keresztény Ligából. Román Valér dr., kolozsvári ügyvéd, a Keresztény Nemzetvédelmi Liga, az ugynevezett LANC főútkára, lemondott tisztségéről, egyben bejelentette a Ligából való kilépését is. Lemondólevelében, amelyet Cuzá-hos intézett, a Liga elnökének magatartásával indokolja meg a szervezett antiszemita mozgalmából való visszavonulását.

EZT A SZELVÉNYT A LAP BELSEJÉBEN FELSOROLT KERESKEDŐK

LEI 5 LEI

ÉRTÉKBEN, A VÁSÁROLT ÖSSZE TIZ SZAZÁLEKAIG KÉSZPÉNZFIZETÉS GYANÁNT FOGADJÁK EL

Ez a szelvény érvényes dec. 24-ig

Andrejev Leonid

a nagy orosz írók galériájában a legellinomultabb, legnyugatibb szellemet képviseli, annak ellenére, hogy Dosztojevszkij tanítványának és folytatójának képzelség az ember irásainak lélekbevilágító, az ember belső életét minden részletében megvilágító irányánál fogva. Dinamikus mondatai feszülnek a lázas mondani valók tömegétől, nekhiramodó mondatai lázas érzésekről számolnak be, heves konvulziókról, melyek néha a bersalom határain mozognak. Ki ne ismerne a „Vörös kacaj” című regényét, melyben megrázó erővel írta le az orosz-japán háborúból visszatérő orosz tiszt lélek-tusáját? Általában azt mondhatni, hogy a végletek írója, a szavakkal alig felmérhető érzéseké, melyek az örület birodalmába tartoznak már s az élet legmélyebb titkaiba villágitanak be.

Andrejev Leonid az orosz lélek fausti revelációja, akit kontemplatív lelke a lét, a sors, a halál problémái felé sodor. Probléma-költészetnek legragyogóbb alkotása az „Anathéma”, a karhozat szolgálójának epedése az emberi lélek igazságai után, mely egy szent és fanatikus zsidó ember élete felé sodorja. László David története, — melyet Anathéma földi működése peragat le, tipikus orosz zsidó-sors, — a szegénységnek, tisztaságnak, a mélységben vergődő fanatizmusnak költészet, mely a nagy író tolla alatt meglevenedik, formát nyer, különös színekkel telik meg. Gerhardt Hauptmanni mélységek tárulnak fel előttünk, az orosz zsidó-sors koldus-milliója, mely telve van gazdag exaltációkkal, mélységes rejtelmekkel, csodás elemekkel, nagy érzéseket és gondolatokat beburkoló szimbólumokkal.

Kevés keresztény író van, — stálán csakis orosz képm erre, — aki a zsidó lélek titkait annyira érzékeltetni tudná, mint Leonid Andrejev. Olyan tükröt tár elénk az „Anathéma”-ban, melyben arcunk sápadtsága különös fényt nyer és glóriát tündököltet népi szenvedéseink felett. Hívó és hitetlen, népi és nem népi érzésű zsidó számára egyként élményt jelent e könyv elolvasása, melyet el is kell olvasni és élménnyé kell dagasztani lelkeinkben.

Ez a könyv annak dokumentálása, hogy a zsidó lelken nem fog a karhozat szelleme s minden kísértésen diadalmaszkodik az istenbe és jószágba vetett hitünk.

Andrejev Leonid „Anathéma”-ja is benne van az Uj Kelet könyvostálya olcsó könyvcsoportjában. **A 10 könyv ára csak**

100 lej.

A csoport a következő könyvekből áll:
GISZKALAY JÁNOS: Tamár (regény 170 lap.)
ANDREJEV LEONID: Anathema (szindarab, 150 lap.)
ALFRED KERR: Oly szép vagy (elbeszélések, 50 lap.)
RABINDRANATH TAGORE: Volt egyszer egy király (elbeszélések, 80 lap.)
BEN AMI: Uj Palesztina (uticirás, 168 lap.)
BERDE MÁRIA: Rina kincse (regény, 120 lap.)
COURTHS MAHLER: Csikón szerzett vőlegény (kis regények, 105 lap.)

Kommunista merényletet hiusítottak meg Mária királyné ellen

Ieana hercegnő könyebb autóbaleset áldozata lett

(Bucuresti-Bukarest, november 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bukaresti lapok jelentése szerint a „Chicago Tribune” arról ad hírt, hogy amerikai kommunisták merényletet akartak elkövetni Mária királyné kocsija ellen. A merénylet a rendőrség éberségén meghiusult. A rendőrség négy kommunistát letartóztatott.

Csikagóból jelenti a felhívatalos Rador újságíró: Ieana hercegnő Indianapolis felé utazva autójával összeütközött egy autókamionnal. A hercegnő, aki maga vezette az autót, könyebb sérülésekkel menekült. Azonnal kórházba szállították, ahol egy órát pihant, azután visszautazott Mária királynéhez.

Newyorki jelentés szerint Ieana hercegnő tegnap este Indianapolisba érkezett. A hercegnő délelőtti autóbalesetének semmi nyomát sem viseli és teljesen egészségesen érkezett meg autóján Mikló herceg kíséretében. Mária királyné este szatén megérkezett Indianapolisba különvonaton. A pályaudvaron óriási tömeg fogadta a királynét.

Negyvennyolc órán belül teljesen megszűnik az angol bányászsztrájk

Angliában optimisztikusan ítélik meg a leszerelést

(London, november 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A belügyminiszter az akónáz utólagos beszédet tartott, melyben annak a reményének adott kifejezést, hogy a bányászsztrájk most már negyvennyolc órán belül teljesen véget ér. Hozzáfügte még, hogy ha az angolországi gazdasági harc nem szűnik meg, az angol vas- és acélipar a németországi és más országbeli hasonló ipar javára, állandóan sorvadni fog.

Negyszázmillió angol fontra rugnak a bányászsztrájk által okozott árok

Most, hogy az angol szénbányászsztrájk befejezést nyert, Anglia közgazdasági vállvetve igyekezik azon, hogy összeállítsák azokat az anyagi veszteségeket, melyek a birodalmat a nyolc hónapban át tartó bányászsztrájk által érték.

Johnson H. ócs belügyminiszter szerint a kár közel 400 millió font sterlingre rug, amely nagyobb összeg, mint amennyibe a bur háború került Angliának. Bowley professzor, a londoni gazdasági iskola igazgatója, a direkt veszteségeket 160 millió fontra becsüli, amelyekbe bele kell kalkulálni a vas- és acélkereskedelem, a vasutak veszteségeit, a vasutas szövetség, a szőlőmunkások szövetsége, stb. rendkívül kiadósait. Ehhez hozzájárul még a sztrájk követke-

Női gyapju mellény 357 lei. Gyermekek gyapju svetter 187 leitől, SIPOS-nál, Cluj, Calea Regele Ferdinand 8.

NAGY IMRE: Igy irom én az Ojságot (humoreszkek, 128 lap.)

LŐW IMMANUEL: Steintal (tanulmány).
HAJNAL LÁSZLÓ: Iyzen vagyok (versek, 95 lap.)

Kapható az Uj Kelet könyvostályában, Cluj, Str. Baron L. Pop 10. Vidéki megrendeléseknél 15 lej portóköltéség.

elm

Mayer Ebner Szatmár megye

(Bucuresti-Bukaresti tudósítójától.) A antiszemita csoportok zsidóság elleni interpellációk keddtől szörlésére és vasott fel, amely zsidók becsátotak rinte sértő hitével az egész régi királpellálja a belügysekert szándékozik amelyek a románból. Kijelenti, holtesen is kifejtet mertetése nélkül.

Goga belügy az illetékes prefekiffeszum autentipellálót, hogy a zsidó rendjét és r

I. Gavanescu hogy Romániában szama, különösen hangsúlyozza, hogy chiból idekerült a törvényes feltéUER állítólagos fedezni és megködönnek az országkat kér az idege

Goga Octavia zsidók között, a alá tartoznak és vzetik a tél „Ezek — mondd csalárd uton jött tek. Egyedül ca ben olyan heves körülmények kö Ezek nemcsak ge nak újaban, har rendje és bizton adtam ki, hogy telepedési eseteit valamennyinek a gok babozni, hog Remélem, hogy támogatást meg

Mayer

A kamara m óriási édeklés dr. Mayer Ebner útját a esernovt zetek zsufolá ig tak a karzatokon A rendőrség igéybe, az udve rendőrsztag sor a kapun, kétszer tiszt, másodsor

Mayer Ebner a sajtó képvisel amely a követke

— A kamara egy bejelentést eseményekről, a nem lehetett ha minisztert, hogy ml interpelláció képviselő vagy lasítottak meg gassnak meg a zül ellentétes ve inkább elvárható gatom nap-rap it a zsidóság e

— Az, aki közönyös egy m 140.000 zsidó mekért, ez még

Kat

Nov. 19-én

Gösta Berling

MA

MA

hatalmas film II. része is megérkezett, ennélfogva ma, november 19-től kezdve a két részt együtt vetítjük **rendes helyárok mellett.**

Előadások kezdete 3, fél 7 és fél 10 órakor.

Constantinescu halála miatt elmaradt a csernovi'zi interpelláció

Mayer Ebner vizsgálatot kér maga ellen. Hetven ezer idegent akar Goga kiutasítani Szatmármegyéből és Máramarosból. Reszletek a parlament tegnapi zsidóvitájáról

(Bucuresti-Bukarest, november 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A kamara tegnapi ülésének végén az antiszemita csoport újabb kirohanást intézett az ország zsidósága ellen. A már közölt vasúti és iko laügyi interpellációk után Zelea Codreanu emelkedett szólásra és egy választási manifesztumot olvasott fel, amelyet Tzelenesi körségben állítólag a zsidók becsúszottak ki. Ebben a kiáltványban szerinte sértő kitételek vannak a román hatóságok és az egész régi királyság ellen. Codreanu meginterpellálja a belügyminisztert, hogy milyen intézkedéseket szándékozik tenni az ilyen provokációk ellen, amelyek a román lakosságot kihozzák a béketérre. Kijelenti, hogy hajlandó interpellációját részletesen is kifejteni, a rendelkezésre álló akták ismertetése nélkül.

Goga belügyminiszter válaszában bejelenti, hogy az illetékes prefekturától felvilágosítást kért a manifesztum autenticusságáról és biztosítja az interpellálót, hogy a kormány meg tudja védeni az ország rendjét és méltóságát.

Küzik az idegeneket

I. Gavanescu cuista professor megállapítja, hogy Romániában tulontul elszaporodott az idegenek száma, különösen pedig a zsidó. Aláhuzottan kihangsúlyozza, hogy a volt osztrák-magyar monarchiából idekerült zsidók letelepedése nem felel meg a törvényes feltételeknek. Ezután a professor az UER állítólagos machirációjáról beszélt, amelyekkel fedezni és megkönnyíteni igyekeznek a külföldi zsidóknak az országba való beözönlését. Rendszabályokat kér az idegenek beözönlése ellen.

Goga Octavian válaszában különbséget tesz olyan zsidók között, akik a békeszerződések intézkedései alá tartoznak és azon zsidók között, akik nem élvezhetik a békeszerződésekben foglalt jogokat. „Ezek — mondotta Goga — hamis okmányok és család uton jöttek be az országba, ahol letelepedtek. Egyedül csak Máramaros- és Szatmár-megyékben olyan hetven ezer zsidót találtak, akik illegális körülmények között telepedtek le az országban. Ezek nemcsak gazdasági életünk fejlődésének állanak útjában, hanem veszedelmet jelentenek az állam rendje és biztonsága szempontjából is. Rendeletet adtam ki, hogy a külföldiek összes szabálytalan letelepedési eseteit írják össze és ha kezében lesz valamennyinek a pontos helyzete, pillanatilag sem fogok habozni, hogy kiűzzük őket a mi területünkről. Remélem, hogy ebben a vonatkozásban is minden támogatást megkapok Önöktől.”

Mayer Ebner elmaradt interpellációja

A kamara mai ülése délután 3 órakor nyílt meg örösi és deklarációs mellett, minthogy mára tüzték ki dr. Mayer Ebner és A. C. Cuza kettős interpellációját a csernovi'zi események tárgyában. A karzatok zsefoláig teltek meg, sokkal többen szorongtak a karzatokon, mint a nagy meggyűlölet. A rendőrség óvatossági rendszabályokat vett igénybe, az udvaron egy század katonaság és egy rendőrsztag sorakozott fel. Mindenkít, aki belépett a kapun, kétszer is leigazolták. Egyszer egy rendőrtiszt, másodsor a kvestorok.

Mayer Ebner az ülés előtt hivatosan közölte a sajtó képviselőinek interpellációjának tartalmát, amely a következő:

— A kamara keddi ülésén nagy tumultusban egy bejelentést intéztem a kormányhoz a csernovi'zi eseményekről, amelynek egyrészt a nagy zaj miatt nem lehetett hallani. Kérem különösen a belügyminisztert, hogy hallgassák meg különös figyelemmel interpellációm. A kamarában egyetlen zsidó képviselő vagyok, akit zsidó program alapján választottak meg és elvárhatom, hogy csandben hallgassanak meg akkor is, ha sokan az itt levők közül ellentétes véleményen vannak is. Ezt annál is inkább elvárhatom, mert nekem is meg kell halgatnom nap-rap után azokat a támadásokat, amelyek itt a zsidóság ellen hangzának el.

— Az, aki a saját fáját szereti, nem lehet közönyös egy más nép szenvedéseivel szemben. Ha 140.000 zsidó sir Bukovinában egy ártatlan gyermekért, ez még nem jelent provokációt. Falik diák

temetésén a zsidóság tanujelét adta öntudatos felismerettségének.

— Parlamenti vizsgálót kérek magam ellen, mert voltak, akik engem vádoltak meg a csernovi'zi események miatt. Az érettségi botrány nem zsidó manifesztáció volt, mert a bukott diákok nagyjából német és ukrán nemzetiségű volt, különben is a rossz érettségi eredmény általános jelenség volt az egész országban. A diákokat nem is annyira ez keserítette el, mint az, hogy későn hirdették ki elötük az eredményt, mert bizonytalanságban tartották őket és a késelem ellen tiltakoztak.

— Petrovici miniszter Csernovitzban való látogatásakor maga is megállapította, hogy az érettségi eredményei igen tragikusak. Ezek után érthetetlen az antiszemita lapok álláspontja, amely mindenárcsak zsidóügyet akar csinálni az esetből.

Mayer Ebner interpellációjának végén kéri a belügyminisztert és az igazságügyminisztert, szüntessék meg azokat az állapotokat, amelyek lehetővé teszik, hogy bárki is önbírálja lehessen vált

Ismét bizalmat szavaztak a francia kormánynak

(Páris, november 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A francia kormány helyzete, amely néhány napon át válságos volt, a mai napon ismét megszilárdult. Poincaré a kamarában mázodizban felvetette a bizalmi kérdést, mert a bevándorlási törvény egyik tételének a pénzügyi bizottság elé való utasítását követelték. A kormány mellett háromszázkilencvenötön, ellene százötvenen szavaztak.

A király válasza a nagyváradi konferencia üdvözlőjére

A hetedik országoszi konferencia szervezeti, pénzügyi és palesztinai javaslatai

(Oradea-Nagyvárad, november 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az elmúlt héten lezajlott cionista kongresszus dr. Fischer József, elnök indítványára hódoló táviratot küldött a királynak. A táviratra ma dr. Fischer József elnök címére, de a nagyváradi cionista szervezethez a következő válasz érkezett: „Jókívánságoknak és a házégnek azt a meggyűlöletét, amelyet Önök a trón és az ország iránt az évi kongresszuson kifejezésre juttattak, a király Önelzégre megkülönböztetett elégtétellel fogadta és felhatalmazott engem arra, hogy Önökkel közöljem köszönetét. Híu-u udvari miniszter.”

Hogy a nagyváradi konferenciáról teljes képet adhassunk, közölnünk kell még pótlólag az alábbi határozatokat, amelyeket a konferencia egyhangulag fogadott el:

A szervezeti határozat

1. Kérelmük a kisintézőbizottságon belül egy szerv, (szervező, vagy propaganda-titkár, amelynek egyetlen feladata a csoportokkal való személyes kontaktus fenntartása legyen. Ezen állás költségeinek fedezeti módját a KIB határozza meg.

2. Bizza meg a KIB a legjobban megszervezett és minden tekintetben jól működő csoportokat, hogy a szatmári példát köveve, félvenként részletes írásbeli jelentést küldjenek a központnak, amely kiválogatja ezek közül a legjobbat és azt'szétküldi az összes helyi csoportoknak, hogy így ezeknek gyakorlati vezérfonalat adjon saját munkájukhoz.

3. Maa országos szervezetek példájára a Szövetség és az ifjúsági egyesületek között építtessék ki szerves kapcsolatképen a KIB. ifjúsági ügyosztálya, amelynek adminisztratív szerve az ifjúsági titkárság lesz.

4. Az E. Zs. N. Sz. csoportjai és tagjai kötelesek a Mizschi Erdélyrészi központjának vidéki helyi csoportja és annak ifjúsági tömörítését a rendelkezésére álló erőikkel támogatni. Azon helyeken, ahol Klai cionista és Mizschi helyi csoportok működnek, az egységes munka keresztülvitelére az E. Zs. N. Sz. helyi csoportja ezen elv figyelembevételével mindkét csoportból állítandó össze, mely egyidejűleg mindkét csoport felőbb fóruma.

Pénzügyi határozatok

1. A konferencia elismerését fejezi ki a Iugosi cionista egyesületnek és különösen dr.

séríjmenek.

Az interpelláció elmondására azonban Constantinescu volt miniszter halála miatt nem került sor, hanem valószínűleg a legközelebbi interpellációs napon, jövő csütörtökön fog elhangzani.

A parlament gyászulása

A kamara mai ülésén Negulescu elnököt. A kormány tagjai közül Garoflid, Groza, Lupas és Manoilescu vannak jelen. Elnök jelenti, hogy Constantinescu Alexandru volt miniszter meghalt. A kamara állva hallgatta végig az elnök nekrológját. Ezután Garoflid a kormány nevében, Lupu a nemzeti parasztpárt részéről, Duca a liberálisok, Hars Otó Roth a kisebbségek és végül Braescu a kormánypárt nevében bucsuztatja az elhunytat. Valamennyi szónok kiemeli kiváló érdemeit, személyi kiválóságait, intelligenciáját, munkaképességét, jóságát és jovialitását és mély sajnálatuknak adtak kifejezést a veszteség fölött, amely nem egy politikai párté, hanem az egész nemzeté.

Ezután elnök az ülést a gyász jeléül beakasztotta.

A szeráus ülésén Coanda elnök bucsuztatta Constantinescu Alexandrut, mint jogszertuati szenátort is. Goga Octavian a kormány nevében méltatta az elhunytat. Mironescu a nemzeti parasztpárt gyászát tolmácsolta, dr. Anghelescu a liberálisok fájdalomának adott kifejezést.

Elnök közli, hogy Constantinescu temetése szombaton lesz és a gyász jeléül az ülést berekesztette.

Kirschner Arnold urnak a pénzügyi javaslatok és a költségvetés kidolgozása körül kifejtett alapos munkáért.

2. A konferencia kimondja, hogy a Szervezeti Szabályzat 11. paragrafusának 3. pontjában körülírt számvizsgáló bizottságot újból megválasztja és azt a VI. konferencia életbe léptetett ellenőrző-bizottság hatáskörével ruházza fel, amely utóbbi vizsont megvizsgálja.

A palesztinai és jogvédelmi határozat

1. A konferencia megbizja a szövetség vezetőségét, hogy írjon át a cionista Világszervezet Executív-jához, hogy követeli Erec Jiszráéiben a hagyományhű zsidóság vallásos törvényeinek minden vonalon való intézményes biztosítását.

2. A konferencia köteletségévé teszi a helyi csoportok vezető tagjainak, hogy a hitközségek költségvetésének elkészítésénél használnak oda, hogy a pártokon felülről és minden hitközségi tag által igénybevehető jogvédelmi iroda anyagi alapjához megfelelő hozzájárulás állíttassék be.

Üzletfelosztás miatt hatóságilag engedélyezett

végeladás GRÁTZ

régiségkereskedésben, Cluj, Piata Uniri

Katonatiszti ruhákat olcsón fest kakira Czink, Cluj

Kemál pasa emlékirataiból

Falkenhayn marsall aranyládái

Kemál pasa, a török köztársaság elnöke most teszi közzé emlékiratait egy török lapban. A többi módunkban van az emlékiratoknak egy rendkívül érdekes fejezetét közölni. Kemál pasa ebben a fejezetben nem kisebb dolgot állít, mint azt, hogy a világháború folyamán Falkenhayn marsallal meg akarta őt vesztegetni, mégpedig igen finom és diszkrét formában. Amikor Kemál pasa a jildirim (hadsereg) parancsnoka lett, súlyos nézeteltérés támadt köztük és Falkenhayn között. Minthogy a török kormány nem helyeselte mindenben álláspontját, elhatározta, hogy teljesen visszavonul a hadvezetéstől. Falkenhayn megpróbálta, hogy visszatartsa Kemált elhatározásától, de hasztalan volt minden kísérlet.

Ezekután Kemál így folytatja:

— Ebből az alkalomból, ha ugyan érdekli Önök, egy szomorú esetet akarnék elbeszélni, amelyre ebben a pillanatban visszaemlékezem. Amikor Aleppóban letettem a szolgálatomat és ezután a második hadsereg vezérletét visszatartottam, nem tudtam, hogy a zsebeim olyan üresek, hogy még a vasútyegyet sem tudom megváltani Aleppótól Konstantinápolyig. Egészen másként állott a helyzet annak idején amikor Konstantinápolyban a jildirim hadsereg parancsnokává neveztek ki és onnan Aleppóba kellett utaznom. Elutazásom előtt való este egy fiatal német tiszt jött hozzám egy török vezérkari tiszt kíséretében és lakásomra érve tudomásomra adta, hogy azokban a csinos kis ládikókban, amelyeket magával hozott Falkenhayn marsall küld rézre bizonyos dolgokat. Parancsot adtam, hogy ezeket a „dolgokat“ a szobámba hozzák, ahol is aztán fogadtam a két látogatómat. A kis ládikókat a szalon ajtaja előtt raktuk egymásra.

— Mi ez? — kérdeztem a két tiszttől.

A német tiszt válaszolt:

— Ői mostan elhagyja Konstantinápolyt és Falkenhayn marsall némi aranyat küld Önnek az útjára.

Szűnikem nem tettem arról említést, hogy én magam pénzszűkében volnék. De az első pillanatban úgy gondoltam, hogy a marsall azért küldi a pénzt, hogy a hadsereg céljaira használhassák fel. Azt mondtam tehát a török tisztnek, aki mint tolmács szerepelt:

— Valószínűleg valami tévedésről van itt szó. A küldeményt közvetlenül a hadsereg intendatúrájához kellett volna küldeni. Rézre meg az én ügy tulajdonos nagy kényelmetlenséggel van így egybekötve.

A török tiszt lefordította ezt a németnek.

De a német tiszt azonnal így válaszolt:

— Uram, ez az ügy, amelyről Őa beszél, teljesen különálló dolog.

Szóltam a török tisztnek:

— Igyekezzen pontosan kitudni ettől a tiszttől, hogy mennyi érték van ezekben a ládikókban, írj aztán egy nyugtát, hogy a ládikókat a te szemedláltára átvetem és add ide a nyugtát, hogy aláírhasssam.

Teljesítette a parancsot. De a német tiszt nem akarta elfogadni az általam aláírott nyugtát.

Én ragaszkodtam hozzá:

— Hiszen ez a tiszt úgy látszik nem tudja, hogy mik a szokások minálunk. Vegye csak át a nyugtát és vigye el Falkenhayn marsallnak. Te pedig azonnal értesítsd az intendatúrát, hogy a pénzeket átvegye.

Az eset természetesen úgy végződött, ahogyan én kívántam. A ládikó és tartalmuk hónapokon keresztül az intendatúránál maradtak és az én nyugtám bekerült Falkenhayn marsall titkos irattárába.

Előbb már mondtam, hogy tisztiségemet önhatalmulag letettem és Ali Riza pasát neveztem ki a jildirim hadsereg helyettes parancsnokává. Ezekután a ládikókat Ali Riza pasához küldöttem, de azt a nyugtát, amelyet tőle kaptam, átadtam hadseregéimnek, Djavad Ábissnak és Salihnak (jelenleg mindketten a török nemzetgyűlés képviselői) és megparancsoltam nekik:

— Azonnal elmentek Falkenhayn főhadiszállására, átadjátok neki ezt a nyugtát és elhozzátok tőle az én nyugtámat, amely még mindig nála van.

A hadseregéim pontosan teljesítették a pa-

rancsot, de Falkenhaynnál nehézségbe ütköztek. Rövid idő múlva visszajöttek hozzám és tudomásomra adták:

— Falkenhayn marsall nem emlékezik rá, hogy Önnek valamiféle pénzt küldött volna és nem tud arról, hogy bármiféle olyan nyugta is volna nála, amelyen az Őa aláírása szerepel. Epen ezért nem akarja átvenni az Ali Riza pasa által kiállított nyugtát.

Ismételve parancsot adtam a hadseregéimnek:

— Most aztán szigorúan megparancsoltam nektek, hogy azonnal menjetek Falkenhayn irodájába és ott jelentétek ki: az a pénz, amelyet Őa küldött nekünk, érintetlenül áll minálunk. A pénznek ellenében nyugtát küldöttünk Önnek. Ha Önél nincsen nyugta, az még nem bizonyítja azt, hogy a pénz nem volna minálunk. Lehetséges, hogy Őa elvesztette a nyugtát. De mi készen vagyunk Önnek

sz aranyat visszaadni. Őa pedig köteles ezt nyugtázni nekünk. Továbbá ezt is mondjátok meg neki: Őa már régi idők óta tudhatja, hogy az a parancsnok, aki benyúlnak Őához küld, nem tartozik azok közé, akik hazájuk érdekeit pénzért eladják. Ha Őa még továbbra is vonakodnék, akkor a mi parancsnokunk mindent még más módon is tudomására fogja adni Önnek is és a közvéleménynek is. Az Őa pénzénélünk van. De Mustafa Kemal aláírása, amely még erősebb a pénzénél is értékesebb, nem maradhat Önél. Mindaddig, amíg parancsnoknak érvényt nem szereztek, nem szabad visszajönnetek.

A bajtársak, akiknek ezt a parancsot adtam, nem ismerték Falkenhaynt, de annál jobban ismertek engem. Es éppen azért egy órán belül már vissza is jöttek és elhozták az általam kiállított nyugtát.

Kiélesedett a politikai helyzet Csehszlovákiában

Hodza Milán megakadályozta, hogy a Hlinka-párt kapja meg a szlovenszki miniszterséget

(Prága, november 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) A politikai helyzet a Svehla és a tót néppárti tárgyalások megszakadása miatt kiélesedett. Ma többórás tárgyalások voltak és Svehla nem járult hozzá, hogy a felvidéki minisztériumot a tót néppárt egyik tagjával töltsék be. A néppárt csüörtökre összehívott gyűlésén fog határozni további magatartásáról és arról, hogy a plénumban megszavazzák-e a költségvetést, vagy sem. A tótoknak a kormányba való belépésére nem lehet számítani.

Svehla miniszter elhatározását heves külszomszögötti harc előzte meg. A szlovenszki miniszterség betöltéséről függ ugyanis az ottani

kisebbségeknek a kormánnyal szembeni politikája. Benes intervenciójára eredetileg az volt a terv, hogy a sértődések elkerülésére elődjük a szlovenszki minisztériumot, de Svehla kézzel megfogta a tótok követelésit. Ekor azonban Hodza Milán közbevetette magát és nyomást gyakorolt Svehlára, hogy a Hlinka-pártnak minden követelését teljesíteni lehet, csak a szlovenszki miniszterséget ne adják át neki, mert ha ez is kezében van: olyan néppárti uralom veszi kezdetét Szlovenszki, mely a cseh centralista politikának valamennyi eredményét halomra dönti.

Radics már a zsidókat is támadja

Antiszemita körutra indult a szertelen horvát paraszvezér

(Zágráb, november 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Nemesak Jugoszláviának, de az egész Balkánnak sincsen olyan következetlen politikusa, mint Radics István horvát paraszvezér. Erről a politikusról eddig mindenki azt hitte, hogy filozemita és ezt ő maga is több ízben hangsúlyozta. Most aztán váratlanul kitért, hogy Radics is antiszemita.

Radics ugyanis vasárnap agitációs körúton járt és ez alkalommal a Murakói két községben, Mursekasubotán és Dolnjakardván tartott népgyűléseket. A paraszpart vezére Zágrábtól autón ment először Csakovcra, ahol hívei várak. Radics autójából rövid beszédet mondott és éles hangon nyilatkozott a jugoszláviai zsidóságról és az állammal szemben tanúsított magatartásukról.

Rassay választási fogásnak minősíti Bethlen ígéretét a numerusz klauzusz megszüntetéséről

Teljes erővel indult meg a választási propaganda Magyarországon

(Budapest, november 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Magyarországon a választási propaganda teljes erővel megindult. A jözséfvárosi demokratikus polgárság szerdán este tartotta első választási gyűlést a nemzeti demokraták körben. A gyűlésen Rassy Károly elnökölt és igen érdekes beszédet mondott. A zsidó kérdéssel foglalkozva, a következőket mondotta:

— A numerusz klauzusz nem egy felekezeti kérdés — mondta Rassy, — nem a zsidóság és a keresztényiség közötti jogviszony kérdése, hanem egy megalkuvó kormány ügye, amely belátja ugyan, hogy a numerusz klauzusszal olyan szituációt teremtett, amely kárára van ennek az országnak, még sem mer nyíltan tenni ellene. A miniszterelnök misztikus tervéről beszél a numerusz klauzusz megszüntetésére vonatkozólag és kijelenti, hogyha majd alkalma lesz, revízió alá veszi ezt a kérdést. A numerusz klauzusz eltörlése az emberi méltóság, önérzet és becsület kérdése, amelyet nem lehet a kenyérbécsi és konkurrenciáról függővé tenni.

— A keresztény társadalomnak tagjai nélkül küzdelmet folytatnak, de a kérdés megoldásának nem az a módja, hogy numerusz klauzusszal csökkentsek a konkurrenciát. A megoldás az volna, hogy a magyar arisztokrácia, a főpász, a földbirtokosok osztálya aka-

dályozza meg azt, hogy az arra való keresztény tehetségek az élet nehéz harcában elpusztuljanak. Segítsenek ezeknek. A miniszterelnöknek módja van arra, hogy az arisztokratákhoz, a főpászokhoz és a földbirtokosokhoz komoly intelmest intézzen ezirányban.

Bethlennek a numerusz klauzuszra vonatkozó kijelentésével kapcsolatban Rassy tegnap a nemzetgyűlésen is válaszolt Bethlen István miniszterelnöknek.

— Komolytalannak tartom — mondotta — a miniszterelnöknek ezt a kijelentését, hogy ha majd a magyar társadalom gondolkodni fog tudni a keresztény ifjuság elhelyezéséről, akkor a numerusz klauzusz is meg lehet szüntetni.

Beszéde folyamán megállapítja, hogy a demokratikus politika szempontjából akkor sem viselné magát gyöngédelebb Bethlennek szemben, ha a miniszterelnök be is jelentette volna a numerusz klauzusz eltörlését. Erre azonban — úgy látszik — nem hajlandó és minden, amit mondott, választási fogás volt.

Ingyen olvasta

Erdély legjobban szerkesztett napilapját, a hírvágya az UJ KELET szelvényét és vásárol vele.

Fehé

hogy

(Saturnus) Kelet tudósítójától az a borz és tavasz... Henrikné... zsoldosát... ez év má... ahoonnan... tette előtt... Tomitza... került is... juttatni a... nem nyug... szigorúan... g-dak és... indított ny... eredményt.

A szereztestét meg... áva, Már... bevallották... zsoldosvása.

A

Igy kert... Márton Ist... együtt a sz... Me, 18 án... vényezék a... hármas taná... Franc tör... Dascal bír... széki bír... József, Feh... komiszárt p... gyalára 19... megjelentek.

A törvény... hallgatta ki... hogy 41 éves... vallásu. Az... jelenti ki, h... sát gépiesen... megbánásnak.

Első vallo... lotta, hogy f... megára válla... hogy férje h... de a kereszt... ismeri, hogy... szsonyt. El... lonba, ő egy...

— Mindk... és szeszeyz... rültem és egy... szsonyt, azt... összehurkol... gödörbe. A g... ültetem följé...

Az elnök... eddigi vallom... hér Kati azz... a szigoranca... rólól pedig fé...

Elnök: Mih... szárnak ebben... Fehér Kati... amikor őt bist... megnyugtatót... tanított, hogy

Markovitsné gyilkosai a szatmári törvényszék előtt

Fehér Kati magára vállalja a gyilkosságot. Tomitzát azzal vádolja, hogy viszonya volt vele és hallgatást díjat fogadott el. A volt rendőrkomiszár tagad

(Satmari Szatmár, november 18. Az Uj Kelet tudósítójától.) Még élénken emlékeztet az a bozai szatmári gyilkosság, amely az év tavaszán országos port vert fel. Markovits Henriké, avasujfalusi sördéges asszony, aki zöldségét a szatmári szigeti piacokra árulta, ez év márciusában a szatmári hatóságára ment, ahonnan nem tért többé vissza. Eja bejelentette eltűnését a szatmári rendőrségen, ahol Tomitzá komiszár vette kezébe az ügyet és sikerült is neki tíz nap alatt teijezen holtpontra juttatni a nyomozást. A család tagjai azonban nem nyugodtak bele az eredménytelenségbe, a sziguranóhoz fordultak, magán detektívet fogdák és az erőiesen és leleményesen megindított nyomozás két nap alatt meghozta az eredményt.

Hogyan történt a gyilkosság?

A szerencsétlen Markovits Henriké holttestét megtalálták Márton István kertjében előva. Márton István és felesége, Fehér Kati bevallották, hogy Markovitsné, akit olasz sördégszár ügye alatt csaltak ki kertjükbé,

ők gyilkolták meg és kevéske pénzt, valamint ruhásműjés elrabolták.

Nem volt még tisztázva azonban, hogyan történhetett meg, hogy a rendőri nyomozás holtpontra jutott. A sziguranca vizsgálata ebben az irányban is kiterjedt és szenzációs eredményt produkált. Márton István és felesége egyöntetűen azt vallották, hogy Tomitzá rendőrkomiszárt kétezer lej hallgatási díjjal lekényezték, sőt Fehér Kati a sziguranca egyben azt a kijelentést is tette, hogy Tomitzá komiszár volt a felbujtó. Ennek ellenére Tomitzá komiszárt nem tartóztatták le nyomban és csak akkor vették őrizetbe, amikor az Uj Kelet sorozatos cikkekben mutatott rá azokra a gyanúokokra, amelyek Tomitzá szereplését igen súlyos világításba helyezik. Tomitzá komiszár igen rövid ideig volt vizsgálati fogságban, szabad lábba helyezték, sőt a szatmári ügyészség el is ejtette ellene a vádat. A nagyváradi ítélőtábla azonban, ahová a meggyilkolt asszony rokonai felfolyamodtak, elrendelte Tomitzának vád alá helyezését.

A gyilkos házaspár és a nyomozó rendőrtiszt a vádlottak padján

Igy került ma Tomitzá volt rendőrkomiszár Márton Istvánnal és feleségével, Fehér Kattal, együtt a szatmári törvényszék vádlottakpadjára. Ma, 18 án kezdte meg ugyanis a szatmári törvényszék a gyilkossági per tárgyalását. Az ügyet hármas tanács tárgyalja, amelynek elnöke Erdős Ferenc törvényszéki, elnök tagjai Spireanu és Dascal bírák. A vádat Marcus Valér törvényszéki bíró képviseli Márton Istvánt dr. Borgida József, Fehér Kati dr. Fejes Lajos, Tomitzá komiszárt pedig Cocea Ilie ügyvéd védi. A tárgyalásra 19 tanu idéztek be, akik mindannyian megjelentek.

Márton Istvánné magára vállalja a gyilkosságot

A törvényszék elsőnek Márton Istvánnét hallgatta ki. Nacionáléjának felvételek kiderül, hogy 41 éves, szatmári születésű görögkatolikus vallású. Az elnök kérdésére nyugodt hangon jelenti ki, hogy bűnösnek érzi magát. Vallomását gépiesen hűdárja, szavaiban nyoma sincs a megbánásnak, vagy a meghatódottságnak.

Első vallomásától eltérőleg, amikor azt vallotta, hogy férje ölte meg Markovitsné, most magára vállalja a gyilkosságot. Tagadja azt, hogy férje hozta volna Markovitsné a házhöz, de a keresztkérdések sulya alatt megtör és beismeri, hogy a férje csalta ki a zöldségárú asszonyt. Elmondja, hogy férje elment a malomba, ő egyedül maradt áldozatával.

— Mindketten itások voltak — vallja — és összevaztunk valsmió. Én nagyon felingerátem és egy fahasábbal egyenvertem az öreg asszonyt, azután a virágos gruppban sirt ástam, összehurkoliam kezét, lábát és eltemettem a gödörbe. A gödört behantoltam és friss virágot ültettem föléje.

Az elnök figyelmezteti a vádlottat, hogy eddigi vallomásában másképp beszélt, mire Fehér Kati azzal védekezik, hogy a nyomozásnál a sziguranca detektívek leitták, a vizsgálóbírótól pedig félt.

„Viszonyom volt Tomitzával!”

Elnök: Milyen szerepe volt Tomitzá komiszárnak ebben az ügyben?

Fehér Kati: Tomitzával viszonyom volt és amikor őt bízták meg a nyomozás vezetésével, megnyugtatták, hogy mindent elismít és arra tanított, hogy tüntessem el és égesssem el a

bűnjesleket. Megígérte, hogy naponként informálni fog az ügy állásáról és elfogadott tőlem ezer lejt. Mikor a rendőrség letartóztatta urat, Tomitzá szabadlábba helyezte.

Eddig tartott Fehér Kati vallomása, aki végig szentviten hangon felelt az elnök kérdéseire és egy másodperc se nem rezdült ki abszolút nyugalmából.

„Én nem tudtam semmit” ...

Az elnök ezután Márton Istvánt hallgatta ki, aki negyvenöt éves, négy elemít végzett kértész. Márton István tagadja a terhére rótt bűncselekményt. Határozottan kijelenti, hogy neki a gyilkosságról előzőleg semmi tudomása sem volt. Ő az asszonyokat együthagyta és elment a malomba. A malomból hazajövet, ebédközben mondotta el felesége, hogy az öreg asszonyt meggyilkolta és el is ásta.

Az elnök kérdésére Márton István kijelenti,

Befejeződött a bizonyítási eljárás

A délutáni tárgyaláson Bottyán Joan komiszárt hallgatják ki, aki azt vallja, hogy résztvett a helyezni szemlén, a hulla kiásásánál és tetteseknek a sziguranca történt kihallgatásán. Bottyán komiszár elmondja, hogy Márton minden kényszer nélkül bevallotta tettét. Ő mondotta meg, hogy hol van a hulla eltemetve, sőt Márton maga ásta ki a hullát, nehogy az ázó megsértse a fejét.

Kis György rendőrugynök, aki a vasuti őrszobában teljesített szolgálatot, azt vallja, hogy amikor Mártonék az őrszobában voltak őrizetbe, Tomitzá őt mindenféle ürüggyel kiküldte a szobából, hogy egyedül maradhasson a vádlottakkal.

Rész János rendőr és Molnár Vasile rendőr ugynök a nyomozás részleteiről adtak felvi légosítást.

Mártonnét valamennyi tanuval szembesítik. A tanu vallomásával szemben, amelyekből az derül ki, hogy a gyilkosságot férje követte el, állhatatosan és következetesen megmarad mai vallomása mellett, amelyben a gyilkosságot magára vállalta és úgy igyekszik feltüntetni a dolgot, mintha férje előzőleg semmit sem tudott volna a gyilkosság tervéről.

Minden alkalmat megragad arra, hogy To-

hogy sem Tomitzá és felesége közötti viszonyról, sem a megvesztegetésről nem tud semmit.

A volt komiszár mindent tagad

A bíróság ezután Tomitzá Tódor volt rendőrkapitányt szólítja az emelvény elé. Tomitzá harminchét éves, szikár, rosszképű ember, fekete szurós szemei vannak, külseje általában bizalmatlanságot gerjesztő. Reggati születésű, hat elemít és két gimnáziumot végzett. Nem érzi magát bűnösnek, a vádat tagadja. Részletesen elmondja a nyomozást és határo ottan tagadja Mártonnival való viszonyát, valamint azt, hogy vesztegetési pénzt fogadott volna el.

Drámai szembesítés

A bíróság erre drámai jelenetek között Tomitzát szembesíti Fehér Kattal.

— Miért tagadod a viszonyunkat? — vágja Fehér Kati Tomitzá fejéhez.

Tomitzá állhatatosan nemet int a fejével.

— Hiszen négy és félszáz voltunk bizalmas öszszkötetésben — erősíti Fehér Kati ujra.

Fehér Kati ezután találkahelyet sorol fel, ahol szerelmi légyottjai voltak Tomitzával.

— Te mondtad — vágja Tomitzának szemébe, hogy égesssem el a cipőket. Az uramat is te akartad eltenni a láb alól.

A tanu Tomitzát vádolják

A szembesítés után az elnök rövid szünetet rendel el Budugan volt igazságügyminiszter halálhíre miatt, majd szünet után megkezdődött a tanu kihallgatása. Elsőnek Luger Viktort, a meggyilkolt asszony 19 éves fiát hallgatják ki, aki elmondja a nyomozás történetét és kijelenti, hogy már az első percől kezdve Mártonékat tartotta bűnösöknek, de Tomitzá visszautasította észrevételeit és más irányba terelte a nyomozást. Tomitzá egyébként felülden enyhén kezelte Mártonékat, úgy, hogy kénytelen volt kérni, hogy a nyomozást vegyék ki Tomitzá kezéből. A tanu szembesíti Tomitzával, aki továbbra is állhatatosan tagad. A bíróság ezután a védők hvese ellenzése ellenére elrendeli a tanu megeketését.

Másodiknak Lapusan Viktor 29 éves szigurancaöltő hallgatják ki, aki az áldozat hozzátartozóinak a rendőrségi nyomozás erőitelenessége miatt hozzá csadott panasza vette kezébe a nyomozást, a legnagyobb bravúrral 24 óra alatt leleplezte a tetteseket. Az elnök kérdésre elmondja, hogy Márton István bevallotta, hogy ő ölte meg Markovitsné, megmutatta a helyet, hol végezt áldozatával, sőt végig is játszotta az egész gyilkosságot. Ma nap az asszony megkérdette tőlem, nem e volna jobb, ha magára vállalná a gyilkosságot. A tanu vallomására megeketik.

Tomitzá bűnrészességét kihangsúlyozza, noha a volt komiszár az egyre halmozódó terhelő vallomások ellenére is továbbra is tagad.

Hudák Józsefné egy ismerősénél találkozott Markovitsnéval, aki a kértészt kereste. Ő kísérté el egy darabig az özvegyet utolsó útján.

Fehér Kati 12 éves fia és 14 éves leánya megtagadták a tanuzást. Őv. Ellenbogen Sámuelné horoszmárosné azt vallja, hogy március 22-én Mártonnó nagy pohár palinkát kért, mert jó üzletet csinált.

Akik látták Tomitzát Mártonné társaságában

Labanc György és Szabó György vasutasok látták Tomitzá komiszárt Mártonnival tanfokozni.

Weisz Sándorné arról beszél, hogy Márton mit csinált a Pinc malomban.

Damitzescu volt rendőrprefektus a nyomozásról és Tomitzáról tesz vallomást. Tomitzá magatartását korrektnek mondja.

Wéber Ferenc és Vikás Péter rendőrtisztek a nyomozásról beszélnek.

Több jelentéktelen tanukihallgatás után a törvényszék a bizonyítási eljárást berekeszti és a tárgyalást péntek délutánra elnapolja.

KOPROL

A LEGKIVÁLÓBB CSOKOLÁDÉZŰ
HASHAJTOSZER
MINDEN GYÓGYSZERTÁRBAN KAPHATÓ
VALÓDI CSAK A KOPROL NEVEL

HIRESK

Az Uj Kelet az egyetemese erdelyi es bansagi zsidóság napilapja.
 Szerkesztik Giszkalay János és dr. Marton Ernő.
 Felelős szerkesztő dr. Marton Ernő.
 Az Uj Kelet cikkeinek utánnnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

5. szám 1926. november 19.

Péntek
 5687 Kiszlöv13.
 1926 november 19

— **Megegyezés jött létre a jugoszláv koronázási kormány kérdésben.** Belgrádból táviratozzák: A radikális párt kebelében hosszabb ideje tárgyalások folynak a személyi elmentések kiküszöbölésére. Tegnap este összeült a párt központi végrehajtóbizottsága, valamennyi képviselővel együtt és hosszas vita során sikerült a párt teljes egységét helyreállítani. Hír szerint a kormányt átalakítják és a szlovén klerikálisok Korosecz vezetésével is belépnek a kabinetbe, amely 3 párból alakulna Pasics elnökletével. Ez a kormány volna hivatva Sándor király májusban megtartandó koronázását végrehajtani, ősszel pedig új általános választásokat írnanak ki.

— **Tagore ma Romániába érkezik.** Szófiából jelentik: Rabindranath Tagore, akinek belgrádi előadását a szerb futuristák megzavarták, tegnap odaérkezett. Rendkívüli ünneplésben részesítették az indiai költőt, aki este előadást tartott a civilizációról. Tagore ma Bukarestbe utazik.

— **Redukálják a CFR adminisztratív személyzetét.** A CFR vezérigazgatósága elhatározta, hogy az adminisztratív tisztviselők létszámát tetemesen redukálja. Még az év végén elkészül a B. lista, amely egész serg tisztviselő elbocsátását jelenti. A redukálás egyébként a CFR szanalásának egyik programpontját képezi.

— **Lemondott a belga pénzügyminiszter.** Brüsszelből jelentik: Franqui pénzügyminiszter egészségi állapotára való hivatkozással benyújtotta lemondását. Tárcáját Houtard gyarmattügyi miniszterrel töltötték be, míg az új gyarmattügyi miniszter Perchin képviselő lett.

— **Az olasz lapok a spoletói herceg buharesti utjáról.** A „Popolo d'Italia” és a „Giornale di Roma” lelkes cikkeket közölnek az olasz misszió buharesti tapasztalatairól és megállapítják, hogy a spoletói herceg fogadtatás-megerősítette a két nép baráti kapcsolatát. Roményáknak adnak kifejezést, hogy a folyamatosan lévő kereskedelmi tárgyalások rövidesen kedvező eredménnyel befejeződnek, kiegészítve a barátsági egyezményt. A „Popolo” közli, hogy a jövő év első negyedében a román királyi pár meglátogatja Olaszországot és a látogatást követni fogja az olasz királyi pár buharesti utazása.

— **Az Erdélyi Irodalmi Társaság felolvasó gyűlése.** Az Erdélyi Irodalmi Társaság f. hó 21-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartja második felolvasó gyűlést az unitárius kollégium diszternében, a következő műsorról: 1. Elnöki megnyitó: Dózsa György dr. 2. Dr. Ágyagász Károly: Regényrészlet, felolvasza dr. Dalnok Kovács Aron. 3. Magyar Ballad (vendég): Költemények. 4. Dr. György Lajos: A magyar tudomány nemzetközi viszonylatban. 5. Kibédy Sándor (vendég): Elbeszélés. 6. Masi Ferenc (vendég): Versek. Érdeklődőket szívesen lát az Erdélyi Irodalmi Társaság vezetősége.

— **Jövő héten lesz ítélet Zizi Lambrino perében.** Párisból jelentik: Szerdán tárgyalta a párisi törvényszék azt a pert, amelyet Zizi Lambrino kisasszony indított Carol Careiman ellen és amelyben 10 millió lejt és gyermekének törvényesítését követeli, Carol Careiman védője Paul Boncour volt, aki illetékességi kifogást emelt. Az illetékességi kifogást elutasították, az ítéletet 8 nap múlva hirdeti ki a törvényszék.

— **Falukban legalább kétszáz, városokban legalább négyszáz csaladdal rendelkező egyházközsegek kapnak államsegélyt.** Bukarestből jelentik: A kultuszminisztérium 49.838—926. szám alatt rendeletet adott ki, amelynek értelmében államsegélyben ezúttal csak azok az egyházközsegek fognak részesülni, amelyeknek fsiun legalább 200, városban legalább 400 csaladdal álló egyházközsegek van. Az eddigi joggyakorlat az volt, hogy a már 300 lélekszámmal rendelkező egyházközsegek kaptak államsegélyt, úgy, hogy ez a rendelet súlyosan érinti a kisebb lélekszámú közsegeket.

— **Turistakirándulás.** Az Erdélyi Kérpárt Egyesület e hó 21-én, vasárnap hatóságilag engedélyezett kirándulást rendez Szucság—Gyula vidékére a következő programmal: 1. Kerékpáros osztály Varadi József vezetésével indul reggel 8 órakor a Mátyás bázisól. Hazaérkezés este 6 órakor. 2. Gyalogos csapat Balázs István vezetésével indul reggel fél 8 órkor ugyan onnan Gyalogás 8 óra. Visszaérkezés este 7 órakor. A természet késo öszt. képében gyönyörödhető kirándulásra vendégeket mindkét csoportban szívesen látunk.

— **Eljegyzés.** Kohn Jolán Torda és Dr. Carl Buchacher Bécs, jegyesek. (Minden külön értesítés helyett.)

— **Tízmillió lej költséggel járványkórházat építtet a város.** Óvada polgármester ma délelőtt magához kért a sajtó képviselőit és közölte velük, hogy Kolozsvár városa új ngyyszabású, modern járványkórház építését határozta el. Ezen a célra tízmillió lej költséget irányoztak elő. A terv az, hogy az új kórház a klinikák kiegészítő részeként épüljön fel és annak irányítását egy egyetemi professzorra bízzák. A polgármester magtette Bukarestben a megfelelő lépéseket abban az irányban, hogy a terv kivételéhez az egészségügyi minisztérium erkölcsi és anyagi hozzájárulását megszerezze.

Haemorsan végbélkúpok használata, egy-kran felelegessé teszi az aranyér operációt.

Haghibbor-bal lesz december 4-én.

— **Négy hét múlva megkerült egy ellopt szászkerlejes igazgyöngyosor.** Tudósítónk jelenti: Rottenberg Mórné felsővisői szállodatulajdonostól négy héttel ezelőtt elloptak egy nagyértékű igazgyöngyosort. Az esetről jelentést tett a rendőrségnek, de a nyomozás eredménytelensége miatt már-már ugy látszott, hogy az ékszer végleg odaveszett. Hétfőn délután ezután megjelent Fruchter ékszerésznél Esszéni vendéglőse, a Kaszáló bérője egy gyöngyosorral, hogy megbecsültesse. Az ékszerész, aki tudott a hetekkel ezelőtt történt lopásról, értesítette a Rottenberg családot, smly a maga tulajdonát ismerte fel Esszéni gyöngyosorában. A vizsgálat folyamán kiderült azután, hogy az ékszer Laskay Gyula, a beszerzősei Altfeld cég soffőre, aki négy héttel ezelőtt Visón járt, zalogosította el 200 lejért egy átmulatott éjszaka után a kaszáló bérőjénél. Esszéni akkor még nem tudhatott a Rottenbergéknél történt lopásról és mint-hogy a soffőr nem jelentkezett a zalogért, értékesíteni akarta a gyöngyosort, hogy a pénzt megkapja, Laskay Gyula visói tartózkodása alatt a Rottenberg szállóban lakott és az ékszer eltűnésének idején többször megfordult Rottenbergék lakásában is, ezért közelfekvő és a feltézés, hogy Laskaynak köze van a lopáshoz. A visói csendőrség intézkedett a soffőr előállítására iránt.

Barmily zeneművet
 legelőssbban raktárról azonnal szállít
 Révész Béla, zeneművész
 Kérjen árjegyzéket.

— **Négyfelvonásos jiddis drámát ad e ő a szamosujvári Barisszia.** Tudósítónk jelenti: A szamosujvári Barisszia szombaton, 20-án este mutatja be a „Jidele der Blinde” című négyfelvonásos tragikomédiát, melyet a szászregeni Barisszia már óriási sikerrel előadott. A zsidó kulturmissziót teljesítő előadás iránt, melyen a Barisszia Hitahad Giszkalay Jánossal az élén teljes gárdájával résztvesz, városzerte még nem tapasztalt érdeklődés nyilvánul meg. A darabot rövidesen Besztercén is bemutatja a szamosujvári Barisszia.

Haemorsan végbélkúpok bevált gyógyszer aranyér ellen

— **A „Korunk” könyvtára.** Aki a drága könyvket nem tudja megvenni, mégis érdeklődik korunk világnézetéről, írást, írásmel fogja fogadni a Dienes László szerkesztésében megjelent „Korunk” folyóirat vállalkozását, amely azt a célt szolgálja, hogy néhány lejért olyan füzeteket juttasson az olvasóközönség kezébe, amelyek közérthető módon megírva, mégis a problémák mélyére hatolva, korunk nagy kérdéseit vitatják meg. A „Korunk” könyvtárának ugyanolyan stílusú a programja, mint a „Korunk” havi szemlének: területi elhatárolás nélkül minden nagy problémával foglalkozni fog, amelynek világnézetét jelentősége van. Az első füzet Ozkó Ambró tanulmánya, a Kerületiség és a modern élet sokat vitatott viszonyát fejtegeti. A második füzetet Kassák Lajos írta az új művészet el címével. A Kassák nevének destruktív mellékzúzóit félő megkérdés fogják olvasni a komoly és érdekes tanulmány teljesen konstruktív nézőpontjait. A harmadik füzet Keresztury Sándor: Szilvok a háboru után, amelyben a szerző a „szív vezedelmet” fejtegeti. Radoné Kempner Magda: Integrallények regénye arról szól, hogy egy fizikus hogyan képeli el a tökéletes világot. Az ötödik füzet Ligeti Ernő tanulmánya a Paneurópai mozgalomról, mely részletesen kifejti a paneurópai mozgalom kialakulását. A „Korunk” könyvtára” megjelent számai kaphaték 20—50 leje árakban a nagyobb könyvkereskedésekben, a hírlap-árusoknál, valamint „Korunk” kiadóirodájában (Cluj Kolozsvár, Strada Regela 47.)

Meglepo olcsóság a „HELIOS”-nál
Cluj, Főtér 7.

Gyapju mellény 375.—
 Dvarkabátok minden színben 800 lejtől
 Tartós harisnya 40.—
 Cérna for harisnya 85.—

Gyermekharisnyák, keztük, valamint gyapju különlegességek **legelőssbb** bevásárlási forrása.

Az ősz ujdonsága
 a Dreher Haggemacher sörgyár **őszű sőre**

Extra-Special
mindenütt kapható

Laboratorul LEO
 ing. Theodor de Stupek, Ghimbav—Brasov

Vásárolt-e már
 az Uj Kelet szelvényeivel?

— **A N országtól**
 A Népszó-
 titkos ülés
 végleges je-
 hormányza-
 ról és felel-
 arra szorít-
 riai francia
 és a franci-
 Clauseltől
 ták a sziria
 a sziria és
 örmény me

— **A**
 jövő évi p-
 nap, novemb-
 szigeti helyi
 amelyen foat-
 renciás év
 ben Dr. Ste-
 delegátusok
 szögreesi kon-
 ferenciának
 által az erd-
 remélir. A v-
 sul a konfer-
 roza, hogy
 szerzésére. El-
 helyicsoport
 kanti vitas-
 eaf vasárnap-
 nek ahol több
 a nagy nyilv-
 molójukat a v

Co
 Brassó és
 előszelbb k-
 első h-
 Tehénplac
 Szó
 Saját készit

— **Viaga**
 követett gy-
 leni: Másfél
 hondoni föld-
 gyilkolva talá-
 férjének, a 6-
 minden igyek-
 tudott felfede-
 hogy a gyilko-
 Coránét fejs-
 ügyességgel meg-
 már ügylászot
 aktái eredmén-
 aztán a hondo-
 jelentették, ho-
 fán akasztott
 a szontváza vo-
 hákból megáll-
 mint a másfél
 Sebastian, aki
 leségét és a
 saját kezével v

— **Haghib**
 zált tornaszakos
 cettörtök és sz-
 tartja tornaóráit
 a tsgok, hogy a

Hol
 Strada M
 Vis-á-

No fe
 vásárolni az

Szerkesztői üzenetek

Szigeti diákok. Tekintettel arra, hogy levelek magánjellegű, nem közlhetők le, már csak taktikai okokból sem. Legbolyosabb volna a meghívást magának Olasz páternek megküldeni, aki ezúton meg fog tenni a meghívásnak. Katolikus hívei lassanként mind ellene fordulnak a gyűlölethirdetés miatt és így nem marad más hátra, mint az, hogy zsidó hallgatóság előtt hirdesse „megváltó” eszméit. Mert beszélni csak muszáj — bármilyen publikum előtt is.

Olvasó kereskedő. Ha a táviratokat a cég nevére címeztetik, nem kötelesek ezért külön díjat fizetni.

S. J. Saplac. A „Föld” minden számát elküldte önmagának a kiadóhivatal és így csak a postán tölthetők el. A hiányzó számközt újra elküldük.

Hadiárva. 1. Tanulmányúton című legfeljebb egy évig maradási az Egyesült Államokban. A tartozkodási engedély tartamának megadása egyébként az amerikai konzulátus diszkrecionális joga. 2. H-vi 250 dollár. 3. A kinnlévő rokonoknak hatóságilag hitelesített garanciája is elegendő.

K. V. Söt mindenki vásárolhat direkt a bányából bármilyen tételben forgalmi áron.

F. L. Csak akkor kell külön iparengedély, ha az italmérésben élelmiszert, vagy más cikket is árul.

O. S. Targumures. Teljesen indokolt az Ős felhírórodása, ha valóban igaz, hogy Olasz páter heccelapját számtalan és negykedelmi zsidók is támogatják. Maguk is ismerünk egy szelíd és antiszemita család naplóját, amelynek zsidó hirdetői vannak. Hogy aztán Olasz páter miért fogad el zsidóktól pénzt, ez az antiszemita lélektelekhez tartozik. A bécsi kampókérészek is állandó szubvenciót húznak a most deponált Bazel bankártól, míg a Héjas-familia a fehér terror legvéresebb napjaiban közös szöveget csináltak zsidókkal.

T. Viscol de sus. Házasságot kell kössenek polgárilag, mert csak úgy veheti ki a menyasszonyát, aki ezáltal automatikusan módon maga is amerikai állampolgárrá válik.

Egy zsidó diák. Alba Julia látosságának zöme román. A zsidók száma körülbelül 3000 lélek. Magyarok még kevesebben vannak.

„Bon” Saturnare. Lapunknak szerződéses megállapodása van a szelvénykező rovatában felsorolt kereskedőkkel, melynek alapján a bankok kötelesek készpénz fizetés gyanánt elengedni. Felkérjük, hogy a szábanforgó kereskedőknek a címét közölni sziveskedjék velünk, hogy az ilyen visszaélések eljötté végezzük.

Figyelmeztetés!

Igen tisztelt előfizetőink, hirdetőink és bizományosaink szives tudomására hozzuk, hogy kiadóhivatalunk részére csak azok a pénzbeszedőink jogosultak incassóra, akik

„Fényképes pénzbeszedői igazolvány”-nyal rendelkeznek.

Hirdetői és elváltók pénzfelvételére nem jogosultak.

Nem fényképes pénzbeszedői igazolvánnyal ellátott egyéneknek teljesített fizetéseket nem áll módunkban elismerni.

Az Uj Kelet kiadóhivatala

Bauch Ernő üzletébe

az őszi szezonra gyönyörű perzsa, kelim-gobelin, haberdő- és mozaik **kérimunkák érkeztek** szonkivül nagy választék **csipkék, gombok, harisnyák és konytűkben.**

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részv. Társ.

Cluj, Pinta Onirii No 7. — Saját tőkét 48.000.000 lej — Fiókjai: Dés, Dioszentmarion, Gyulafelejavár és Mirovassárály. Affiliált intézetek: Turda-Aranjos Varmegyei Takarékpénztár Rt. Turda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely. Alsófehérvarmegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagynyed. Áru ártárát a vasút mellett. Betéteket elfogad, váltókat lezámmal, bel- és külföldi átutalásokat teljesít. — Safe deposit. — Mindenféle bankszerű ügyintézés előnyösen végez.

SPORT

Haggibbor—Universitatea

Vasárnap délután találkozik egymással a két csapat. A bajnoki mérkőzést általános érdeklődés kíséri és az a szezon egyik legnagyobb sporteseményének ígérkezik. Ez a találkozás hivatalos ugyanis eldönteni a bajnoki tabella első helyének kérdését — legalább is az őszi fordulóban. Ugy a Haggibbor, mint az Universitatea kombinatív, fair stílusban játszanak és mindketten erős technikai felkészültséggel rendelkeznek. Bár a régi mérkőzéseiken mindkét csapat némi visszacsúszást mutatott fel, a vasárnapi mérkőzés ennek ellenére is nívósabb és érdekesebb ígérkezik, mert a két csapat különös elánnal és lelkesedéssel harcolt eddig is egymás ellen és fog harcolni különösen most, amikor a bajnokság előkelő első helye van közköze téve.

A Haggibbor esélyeit kissé megtépázza az a körülmény, hogy a beteg Reményi részvétele még nincs biztosítva. Poillák sem játszhatik, miután őt a fegyelmi bizottság ismert szigorú meg mindig tértelenségre kényszeríti. A két játékost az ifjúsági rezervoárból fogja pótolni a Haggibbor, míg az U. momentán legerősebb csapatát küldi a küzdelembe. A mérkőzés kiemeltéke így teljesen nyitott.

APRÓHIRDETÉSEK
Egyesületi hirdetésnél egy sor 4 lej, vastagabb betűvel 8 lej. Legkisebb apróhirdetés 40 lej. Állásajánlásoknál 20% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

Oivos, több állami kinevezéssel, néhány éve itthon, 32 éves vidéki nagyobb városban erős preszi-u, nyugotbuzabasu universalis ambulátor ummal, saját ház és egyéb ingatlanokkal keres-nőstűlés céljából izr., háziasan revelt szimpatisus leányt (esetleg fiatal gyermektelen özvegy) megfelelő hozománygyal. Komoly ajánlatot fényképpel ellátva, discretio mellett kiadóhivatal továbbít folyó hó 24-ig „Holdog jövő” alatt. 2063

4 lóerős benzínmotor-gázballonok, prémés bekecs olosón eladó. Julia Maria 23. 2072

Kiadó különbejárata 2 személyes butorított szoba, esetleg teljes ellátással. Ugyanott ahonemek felvételnek, kiűnő orth. köser ebéd és vacsora koztra jutányos áron. Cim megadható a kiadóban.

Kiadó dec. 15-re a város központjában levő, üzletnek, vagy iktárhelyiségnek kiválóan alkalmas nagy helyiség. Cim a kiadóban.

Eladó nagyobb mennyiségű vastag, vágott: kora-teta. Cim a kiadóban. 2071

Zsidó egyetemi hallgató, prodi munkálatokban és könyvelésben jártas, megfelelő akamatat keres. Cim a kiadóban.

Ha olosón és jól akar közni, vegyen az. Szentpéteriné féle szakácskönyvet, amely az összes zöldségfélék és gyümölcsök befőzésmodját, továbbá a legkülönbözőbb ételtek gazdaságos előállítás módját tartalmazza, eddig már 25.000 pld. van forgalomban. — Kapható minden könyvkereskedésben és Kússy J. könyvkiadónál, Tordán.

Kitt: 6 minőségű

bivalytoj
Román, angol, francia, német, magyar fordítások. Levelek (jegyzetek) hónapra), kérvényez, periratos, tudományos, műszaki, közgazdasági, irodalmi cikkek stb. Második, sokszorosítások. — Dr. Mandol, Str. Rațiu (v. Két-ú.) 3. — Telefon 831.

Die gesamte maschinelle Einrichtung einer **MZZOS-Bäckerei** ist zu verkaufen. Näheres bei der aut. orth. isr. Kulturgemeinde in Timi oara-Josefstadt.

Egy gyógyszerári berendezés eladó. Cim a kiadóban.

Intelligens izr. fiatal ember lakotársat keresek. — Cim a kiadóban.

SZINHAZ MŰVÉSZET

A kolozsvári román opera heti műsora
Péntek, nov. 19.: Zsidóné. (Apostolescu, a butaresti opera tagjának vendégfelléptével.)
Vasárnap, 21 én d. u.: Babatündér (Ballet).
Hétfő, 22 en: Aida. (Apostolescu vendégfellépte.)

MAGYAR SZINHAZ

A színházi iroda közleményei.

A doktor ur. Molnár Ferenc legrégibb vigjátékának reprize lesz pénteken este 7 órakor. A Liliom nagy sikere után a Doktor ur lesz a második Molnár-repriz, melyre nagy ambícióval készül a színház. Teljesen új szereposztással és betanulással fogják játszani a Doktor urat, melyet nem játszottak több, mint tíz esztendeje. Izsáky, Marsi, Áldor, Mihályi, Forgács, Hoykó, Kemény, Lantos, Mester játszik a vezető szerepeit.

Medgyaszay és Csiky Viola este! Medgyaszay, a világhírű dívoz szombaton este ismét fellép. Ez alkalommal teljesen új műsort ad Medgyaszay, akinek szombaton és vasárnap két utolsó előadása lesz Kolozsvárt. Innen szerződése Budapestre szólítja, honnan Amerikába utazik hosszabb turnéra. Medgyaszay előadásán fellép a kiváló táncművész Csiky Viola is, aki Nirschy Emiliának és Poleakovának legkiválóbb növendéke volt. Mindkét előadásra a jegyeket már lehet váltani.

Heti műsor

Pénteken 7-ór: Doktor ur! (Molnár Ferenc vigjátékának reprize. Új betanulással és új szereposztással. Premierbilet 24 szám. Sorozatszám 142.)

Pénteken 10-ór: Maricza grófnő (Leonardnak, a híres bukaresti énekes bonvivátnak és tetsulátának vendégjátéka. Cimszereplő: Ádele Baum, bécsi operetteprimadonna. Bérletszűnetben. Főlemezelt helyárak. Sorozat 143.)

Szombaton 3-ór: Cseregyerekek (5-ik ifjúsági előadás, igen olosó helyárakkal. Előadó társ: Márion István. Sorozat 144.)

Szombaton 7-ór: Akácavirág (Lengyel Irénnel, Tolnay, Ihász és Leővegyvel. Bérletszűnet. Sorozat 145. Kezdeti pont 7-ór)

Szombaton háromnegyed 9-ór: Medgyaszay Vilma kabaréestéje. Teljesen új műsor keretében. Ezenkívül Csiky Viola Nirschy és Poleakova növendékének táncmutatóványa. Premierbilet 25 sz. Sorozat 146.)

Vasárnap fél 3-ór: Frasquita (Leszállított helyárakkal. Karácsonyi hível, Tolnay Árdor és Ihászszal Sorozat 147.)

Vasárnap 7-ór: Medgyaszay Vilma bucsu kabaréestéje új műsorral. Ezenkívül: Csiky Viola táncmutatóványa Napibilet 25 szám A. Sorozat 148.)

Vasárnap 9-ór: Akácavirág (Operette. Bérletszűnet. Lengyel Irén, Tolnay, Ihászszal. Sorozat 149.)

Hétfő: Éva (Operette repriz, új szereposztással. Karácsonyi hí, Neméyi Lili, Tolnay, Ihász Aladárral Napibilet 24. sz. B. Sorozat 150.)

Ékszerekben, órák és dísz tárgyakban, utasítva a legújabb divatú cipők különlegességei.

Róth

cipésznél Szép-u. 2. sz. alatt készűnek a legújabb divatú cipők különlegességei.

